

det skulde lykkes det ærede Medlem at gjennemføre et saadant Forslag som det, han vilde, hvorefter man gav Kjøbenhavn de 15 Folkethingskredse, som den efter Grundloven har Krav paa. Jeg kan ogsaa forsikre det ærede Medlem, at om han end dertil vilde knytte Indførelsen af Forholdstalsvalgmaaden ved Valget til Borgerrepræsentationen, ja, om han saa vilde indføre Røstretning, vilde jeg forpligte mig til at følge. De 15 Valgkredse er en Præmie, jeg ikke kan modstaa, men jeg frygter for, at vi komme til at staa lidt ene med det, og at der vil være en hel Del Andre, som ville sige: Nei Tak! I skulle ikke alene have Fadet, vi ville ogsaa nok være med der; saa jeg gjør mig ikke noget Haab i den Henseende. Jeg maa ogsaa tilstaa, at min Retfærdighedsfærd heller ikke ganske vilde blive fyldestgjort derved; jeg maatte da forbeholde mig, at vi senere kom med andre Love, som hjalp ogsaa paa andre Egne, hvor Retfærdigheden er ligesaa strigende som i Kjøbenhavn. — Ja, hertil skal jeg indstrænke mig for Eiden, idet jeg altsaa haaber, at man vil skænke denne Sag nu ikke blot den samme Opmærksomhed som tidligere, men ogsaa en mere velvillig Behandling, end der blev det tidligere Udfald til, og idet jeg med visse Modifikationer vil erklære mig villig til at slutte mig til Regjeringens Udfald.

Witther: Jeg hører, at det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds (Th. Nielsen) har udtalt sig for en Tanke, som ogsaa jeg deler, nemlig den, at man ikke bør ved denne Forandring af Valgkredse forrykke det Forhold, som finder Sted, eller, som hidtil har fundet Sted, mellem Sjælland og Østifterne i det Hele taget. Den sidste ærede Taler sagde, at, hvormegen Agtelse han end kunde have for Syderne, kunde han dog ikke indrømme, at de burde have en saadan Forrang som den, han da antydede ved, at 6 Syder skulde gjælde lige med 7 Øboere, Nei! det er der vist Ingen der mener, at Syderne skulde tænke, at de skulde have en stærkere Repræsentation end andre paa Grund af deres Fortrinlighed fremsfor de øvrige Danske; men derimod tror jeg, at det Hensyn, som blev taget, da Grundloven og den tilsvarende Valglov blev givet, var dette, at man vilde forsøge paa at give Vælgerne en, saavidt det kunde lade sig gjøre, nogenlunde ligelig Udgang til at kunne udøve den vigtigste af alle deres Borgerrettigheder. Da nu imidlertid Landet der lægger saa store Hindringer i veien for, at der kan komme en for Alle ligesaa let Udgang til Valgstedet i Sjælland som her, søgte man at komme det nogenlunde nær og tage væsentligt Hensyn til Landets Udstrækning. Jeg tror, hvis jeg ikke huster feil, at f. Ex. Viborg kun havde 9,000 Mennesker i Kredsen. (Th. Nielsen: 11,000 til hver Kredse!) ja! dengang var der dog vistnok kun 9,000; kort sagt: det

var af Hensyn til, at der dermed var forenet et Landdistrikt, som var meget tynndt befolket, nemlig Sjænds Herred. Jeg vil altsaa sige dette, at dersom man vil gaa ind paa en Ordning, som forrykker dette Forhold, vil jeg for mit Bedømmende være en bestemt Modstander deraf; men den Tanke er nok allerede bleven udrullet af det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds, saa jeg skal blot i den Henseende slutte mig til hans Udtalelser derom. Med Hensyn til Kjøbenhavn vil jeg dog bemærke, at, naar der ved samtlige Valgkredses Indretning er taget Hensyn baade til Folketallet og til Udstrækningen af Kredsen, saa burde det for Kjøbenhavn, hvor det ene Moment jo aldeles forsvinder, idet man for at udøve sin Valgret blot behøver at gaa om i en anden Gade og kan være hjemme om nogle saa Timer, have den Virkning, at der paa dette Sted var et større Antal Mennesker hørende til hver Valgkreds, fordi Udgangen til at vælge der er lettere end i en Landkreds, det være sig paa Nerne eller i Sjælland. Det forekommer mig at være en ren Retfærdighedshandling mod de øvrige Vælgere, at der ikke for Kjøbenhavnerne for meget forhøjes den Overvægt, som de have derved, at Veien, som de have at tilbagelægge mellem Valgstederne og deres Hjem, er saa ubetydelig. Derimod er der jo i Sjælland Steder, hvor man har 7 Mil til Valgstedet, f. Ex. i Hobroegnen. I den vestligste Del af denne Kreds have Vælgerne maattet rejse 7 Mil, for at kunne komme til at udøve deres Valgret. Jeg finder altsaa, at det gaar paa ingen Maade an uden Retfærdighed at gaa hen og forrykke det Forhold, som oprindeligt har været mellem Sjælland og Nerne, men det forekommer mig endogsaa, at man burde gaa et Skridt videre og indstrænke det engang givne Forhold mellem Valgkredse i Kjøbenhavn og Folketallet af Hensyn til, at Vælgerne her have en langt lettere Udgang til at udøve deres Valgret end paa Landet. Dernæst vil jeg ogsaa tillade mig at gjøre opmærksom paa, at der er et andet Forhold, som Kjøbenhavn ikke har tilfælles med de øvrige Dele af Landet, og som gjør, at det har en forholdsmaessig større Befolkning, uden at den derfor bør have flere Repræsentanter. Jeg har ikke nøiagtig kunnet undersøge det, men jeg antager, at det forholder sig saaledes. Talsforholdet mellem Befolkningen og Vælgermassen er nemlig uforholdsmæssigt her end andetsteds, idet der, efter hvad jeg antager, er flere Mennesker her i Byen, som ikke ere Vælgere, og som drages herhen af forskjellige Grunde, f. Ex. for at faae større Oplysning eller for at udøve deres Militærpligt end andre Steder i Landet. Disse Mennesker tages altsaa bort fra de andre Kredse af Landet, og derved gøres Vælgerens Antal i de andre Kredse i Forhold til Befolkningen ringere, end det er her. Det er ogsaa et Moment, som efter min Mening bør tages i Betragtning.